

Founded in October 2010

Journal
of Yaroslav the Wise
National Law University

- Криміналіст
першодрукований
- Криминалист
первопечатный
- A First Printed
Criminalist
- Frühdruck Kriminalist
- Le Criminaliste
Premier Imprimeur

*Certificate of
State Registration
of the Printed Media:
Serias KB №17084-5854 P
dated 14th October 2010*

*Publisher:
Apostille Publishing
House LLC
56 Artema Str., apt. 32
Kharkiv 61023
Ukraine
Tel. +38 (057) 704 28 05;
+38 (050) 870 55 54;
e-mail: apostille@inbox.ru*

© Journal
of Yaroslav the Wise
National Law University
© Apostille Publishing
House LLC

Editorial Board:

- O. Bayev** Doctor of Law, Professor, Academician of Russian Academy of Natural Sciences, Honoured Researcher for Science of Russian Federation;
- A. Belkin** Doctor of Law, Professor, Academician of Russian Academy of Natural Sciences;
- S. Denysyuk** Doctor of Law, Professor, Police Lieutenant-General, Honoured Lawyer of Ukraine;
- A. Dulov** Doctor of Law, Professor, Honoured Researcher for Science of the Republic of Belarus;
- E. Ishchenko** Doctor of Law, Professor, Academician of Russian Academy of Natural Sciences, Honoured Researcher for Science of Russian Federation;
- V. Konovalova** Doctor of Law, Professor, Academician of the National Academy of Law Sciences of Ukraine, Honoured Researcher for Science of Ukraine;
- H. Malevski** Doctor of Law, Professor (Institute of National Security of Pomeranian University in Slupsk, Poland, Lithuania);
- N. Panov** Doctor of Law, Professor, Academician of the National Academy of Law Sciences of Ukraine, Honoured Researcher for Science and Technology of Ukraine;
- E. Rossinskaya** Doctor of Law, Professor, Academician of Russian Academy of Natural Sciences, Honoured Researcher for Science of Russian Federation;
- B. Shchur** Doctor of Law, Professor, Police Major-General, Honoured Lawyer of Ukraine;
- V. Shepitko** Doctor of Law, Professor, Academician of the National Academy of Law Sciences of Ukraine, Foreign Member of Russian Academy of Natural Sciences, Honoured Researcher for Science and Technology of Ukraine, **Head of the Editorial Board, Chief Editor;**
- V. Synchuk** PhD in Law, State Adviser of Justice of 2nd cl., Honoured Lawyer of Ukraine;
- V. Tatsiy** Doctor of Law, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of Ukraine, Academician of the National Academy of Law Sciences of Ukraine, State Adviser of Justice of 1st cl., Honoured Researcher for Science and Technology of Ukraine;
- V. Vartsaba** PhD in Law, Police Major-General, Honoured Lawyer of Ukraine;
- M. Vilgushinskiy** Doctor of Law, Honoured Lawyer of Ukraine;
- N. Yablokov** Doctor of Law, Professor, Honoured Researcher for Science of Russian Federation, Honoured Professor of Lomonosov Moscow State University;
- V. Zhuravel** Doctor of Law, Professor, Associate Member of the National Academy of Law Sciences of Ukraine.

*Засновано в жовтні
2010 року*

Журнал Національного
юридичного
університету імені
Ярослава Мудрого

- Криміналіст
першодрукований
- Криміналіст
первопечатный
- A First Printed
Criminalist
- Frühdruck Kriminalist
- Le Criminaliste
Premier Imprimeur

*Свідоцтво про
державну реєстрацію
друкованого засобу
масової інформації:*

*Серія KB № 17084-5854 P
від 14 жовтня 2010 року*

Видавець:

*ТОВ «Видавнича
агенція «Апостіль»
61023 Україна,*

*м. Харків,
вул. Артема 56, к. 32*

*т.: +38 (057) 704-28-05;
+38 (050) 870-55-54;*

e-mail: apostille@inbox.ru

- © Національний
юридичний університет
імені Ярослава Мудрого»
- © ТОВ «Видавнича агенція
«Апостіль»

Редакційна рада:

Баєв О. Я.	д-р юрид. наук, проф., акад. Російської акад. природничих наук, засл. діяч науки РФ;
Белкін А. Р.	д-р юрид. наук, проф., акад. Російської акад. природничих наук;
Варцаба В. М.	канд. юрид. наук, генерал-майор міліції, засл. юрист України;
Вільгушинський М. Й.	д-р юрид. наук, засл. юрист України;
Денисюк С. Ф.	д-р юрид. наук, проф., генерал-лейтенант міліції, засл. юрист України;
Дулов А. В.	д-р юрид. наук, проф., засл. діяч науки Республіки Білорусь;
Журавель В. А.	д-р юрид. наук, проф., член-кор. Нац. акад. правових наук України;
Іщенко Є. П.	д-р юрид. наук, проф., акад. Російської акад. природничих наук, засл. діяч науки РФ;
Коновалова В. О.	д-р юрид. наук, проф., акад. Нац. акад. правових наук України, засл. діяч науки України;
Малєвскі Г.	д-р права, проф. (Інститут Національної Безпеки Поморської Академії у Слупську, Польща, Литва);
Панов М. І.	д-р юрид. наук, проф., акад. Нац. акад. правових наук України, засл. діяч науки і техніки України;
Россинська О. Р.	д-р юрид. наук, проф., акад. Російської акад. природничих наук, засл. діяч науки РФ;
Синчук В. Л.	канд. юрид. наук, державний радник юстиції 2-го класу, засл. юрист України;
Тацій В. Я.	д-р юрид. наук, проф., акад. Нац. акад. наук України, акад. Нац. акад. правових наук України, державний радник юстиції 1-го класу, засл. діяч науки і техніки України;
Шепітько В. Ю.	д-р юрид. наук, проф., акад. Нац. акад. правових наук України, іноземний член Російської акад. природничих наук, засл. діяч науки і техніки України, <i>голова редакційної ради, головний редактор;</i>
Щур Б. В.	д-р юрид. наук, проф., генерал-майор міліції, засл. юрист України;
Яблоков М. П.	д-р юрид. наук, проф., засл. діяч науки РФ, засл. проф. МДУ імені М. В. Ломоносова.

CONTENTS

To the reader	7
GENERAL THEORY OF CRIMINALISTICS	
<i>C. Fenyvesi</i>	
World Tendencies of Forensic Sciences in XXI Century	10
<i>M. Shepitko</i>	
Criminalistics and Criminalists During World Wars	22
CRIMINAL LAW AND PROCEDURE ISSUES	
<i>O. Kharytonova</i>	
Transnational Nature of Criminal Law Science in Ukraine: the Current State and Prospects for Development	31
<i>S. Kaugia</i>	
Significant Formal and Informal Agents of Socialisation and the Opportunities They Offer for Curbing Violence of Minors (Juveniles)	39
<i>A. Lall</i>	
The Problems of Proving in the Criminal Procedure of Estonia	52
<i>R. Jurka</i>	
Procedural Witness Interests in Criminal Procedure: is it Measure or Purpose for Justice Realization?	65
CRIMINAL INVESTIGATION	
<i>V. Shepitko, M. Shepitko</i>	
Counteraction to Crime in the Sphere of Banking Activity in Ukraine	76
<i>L. Kerik</i>	
Driving to Suicide: Modus Operandi and Technologies	88
CRIMINALISTIC TACTICS ISSUES	
<i>H. Malevski</i>	
Correlation Problem of Tactics and Strategy in Criminalistics and Law Enforcement Bodies Activity	99
FORENSIC EXAMINATION	
<i>A. Lozovyi, E. Simakova-Yefremyan</i>	
Legal Regulation Problems of Forensic Examination Activity	121
ANTHOLOGY OF CRIMINALISTICS	
<i>N. N. Bokarius</i>	
Life and Activities of Honoured Professor Nikolai Sergeevich Bokarius	134

PORTRAIT GALLERY OF THE FAMOUS CRIMINALISTS*Alphonse Bertillon* .....154**NEW LEGISLATION**Directions on Carrying out Procedure of Forensic Examinations
and Expert Researches of Passport Documents
by the Main Center of Forensic Examination
and Criminalistics of the State Border Guard Service
of Ukraine ..... 160**RESEARCH EVENTS**International Scientific and Practical Conference
«Crime Prevention and Investigation Problems: Past and Present»,
Devoted to the 80th Anniversary of the Birth
of Professor Gennadiy Fedorovich Gorskiy.....172XVI Wroclaw Symposium on Questioned
Document Examination .....17610 (Extraordinary) International Scientific
and Practical Conference «Criminalistics
and Forensic Examination: Science, Studies, Practice» .....178**PEER COMMENTS FOR NEW PUBLICATIONS***M. Panov*

Important Encyclopedic Edition on Criminalistics 184

OUR PARTNERS

Journal «Expert Criminalist» 186

ЗМІСТ / СОДЕРЖАНИЕ

До читача.....	8
К читателю	9
ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ КРИМІНАЛІСТИКИ	
Ч. Феньвеші	
Світові тенденції криміналістики в ХХІ столітті	10
М. Шепитько	
Криміналістика и криміналісты в эпоху Мировых Войн.....	22
ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ	
О. Харитонова	
Транснаціональна природа кримінально-правової науки в Україні: поточний стан та перспективи розвитку	31
С. Каузіа	
Суттєві формальні та неформальні чинники соціалізації та можливості їх впливу на стримування насильства неповнолітніх (малолітніх).....	39
А. Лалль	
Проблемы доказывания в уголовном судопроизводстве Эстонии.....	52
Р. Юрка	
Процессуальные интересы свидетеля в уголовном судопроизводстве: средство или цель для осуществления правосудия?	65
РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ	
В. Шепитько, М. Шепитько	
Противодействие преступлениям в сфере банковской деятельности в Украине	76
Л. Керик	
Доведення до самогубства: способи та технології	88
ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ТАКТИКИ	
Г. Малевски	
Проблема соотношения понятий тактики и стратегии в криміналістике и деятельности правоохранительных органов	99
СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА	
А. Лозовий, Е. Сімакова-Єфреман	
Проблеми нормативно-правового регулювання судово-експертної діяльності	121

АНТОЛОГІЯ КРИМІНАЛІСТИКИ**Бокариус Н. Н.**

Жизнь и деятельность заслуженного профессора
Николая Сергеевича Бокариус.....134

ПОРТРЕТНА ГАЛЕРЕЯ ВИДАТНИХ КРИМІНАЛІСТІВ

Альфонс Бертильон.....154

НОВЕ В ЗАКОНОДАВСТВІ

Інструкція про порядок проведення судових експертиз
та експертних досліджень паспортних документів
Головним експертно-криміналістичним центром
Державної прикордонної служби України..... 160

НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ ЗАХОДИ

Международная научно-практическая конференция
«Проблемы предупреждения и расследования преступлений:
прошлое и настоящее», посвященная 80-летию
со дня рождения профессора Геннадия Федоровича Горского 172

XVI Вроцлавский симпозиум исследования письма 176

10 (позачергова) міжнародна
науково-практична конференція
«Криміналістика та судова експертиза:
наука, навчання, практика» 178

РЕЦЕНЗІЇ НА АКТУАЛЬНІ ВИДАННЯ**Н. Панов**

Важное энциклопедическое издание
по криминалистике 184

НАШІ ПАРТНЕРИ

Журнал «Эксперт-криминалист» 186

TO THE READER

The next ninth issue of the journal «A First Printed Criminalist» is prepared for publishing during a period of complicated social, economic and political conditions, wartime and reformatations in Ukraine. Naturally, this situation is reflected to the journal's contents.

The 9th issue of the journal presents the articles that criminalists from Estonia, Hungary, Lithuania, Poland and Ukraine provided for publishing. The journal is formed under the following headings: General Theory of Criminalistics, Criminal Law and Procedure Issues, Criminal Investigation, Criminalistic Tactics Issues, Forensic Examination, Anthology of Criminalistics, Portrait Gallery of the Famous Criminalists, New Legislation, Research Events, Peer Comments for New Publications, Our Partners.

A considerable attention in the journal has been paid to the world tendencies of Forensic Sciences in the XXI century (C. Fenyvesi, Hungary), Criminalistics during World Wars (M. Shepitko, Ukraine), tactics and strategy correlation in Criminalistics (H. Malevski, Lithuania). «Criminal Law and Procedure Issues» contains the articles that reflect criminal law science transnational nature (O. Kharytonova, Ukraine), curbing violence of minors (S. Kaugia, Estonia), proving in the criminal procedure (A. Lall, Estonia), procedural witness interests (R. Jurka, Lithuania). It is very timely to publish an article that involves the research of counteraction to financing terrorism in Ukraine (V. Shepitko, M. Shepitko, Ukraine). Some interest can be given to an article about specific modus operandi and technologies of driving suicide (L. Kerik, Ukraine). «Forensic Examination» also could be interesting for reader, because it contains an article that is devoted to the creating new Law of Ukraine «On Forensic Examination Activity» (A. Lozovyi, E. Simakova-Yefremyan, Ukraine).

Some significant criminalistic and forensic examination research events were highlighted in the journal. 10th (extraordinary) International scientific and practical conference «Criminalistics and Forensic Examination: Science, Studies, Practice» (Uzhgorod, Ukraine), XVI Wroclaw Symposium on Questioned Document Examination (Wroclaw, Poland), the conference, devoted to the 80th anniversary of professor G. F. Gorskiy's birth (Voronezh, Russia) has particular importance. «Peer Comments for New Publications» contain some information about criminalistics founder, a French criminalist Alphonse Bertillon, who died 100 years ago.

The last part in the series of works by professor N. N. Bokarius «Life and Works of the Honoured Professor Nicolay S. Bokarius» in its reprint form is published under the heading «Anthology of Criminalistics».

The Editorial Board would like the reader to pay attention to the format changes of providing articles and other materials. The international policy of the journal, the distribution among specialists from different countries, who are interested in it, were taken into consideration. Every publication must have an abstract and key words. This approach will allow to unify publications and acquaint wider circle of readers with it.

This journal is published for researchers, professors, postgraduates, law schools students as well as for investigators, prosecutors, judges, experts, defense attorneys and other representatives of the legal profession.

The Editorial Board of the journal «A First Printed Criminalist» would like to thank all those, who helped to get this issue ready for printing.

Head of the Editorial Board,
Chief Editor, V. Shepitko

ДО ЧИТАЧА

Черговий випуск журналу «Криміналіст першодрукований» № 9 підготовлено до опублікування у складних соціально-економічних і політичних умовах, в період здійснення військових дій та проведення реформ в Україні. Природно, що такий стан не міг не відобразитися на змісті журналу.

У цьому номері друкуються статті, які подані колегами криміналістами з Естонії, Литви, Польщі, Угорщини та України. Журнал сформовано з таких рубрик: «Загальна теорія криміналістики», «Проблеми кримінального права та процесу», «Розслідування злочинів», «Проблеми криміналістичної тактики», «Судова експертиза», «Антологія криміналістики», «Портретна галерея видатних криміналістів», «Нове в законодавстві», «Науково-практичні заходи», «Рецензії на актуальні видання», «Наші партнери».

Значну увагу в журналі приділено світовим тенденціям криміналістики в ХХІ ст. (Ч. Феньвеші, Угорщина), криміналістиці в епоху світових війн (М. Шепітько, Україна), співвідношенню тактики і стратегії в криміналістиці (Г. Малевскі, Литва). Проблеми кримінального права та процесу представлені статтями зверненими до транснаціональної природи кримінально-правової науки (О. Харитонова, Україна), стримуванню насильства серед неповнолітніх (С. Каугіа, Естонія), доказуванню в кримінальному судочинстві (А. Лалль, Естонія), процесуальним інтересам свідка (Р. Юрка, Литва). Вельми своєчасною уявляється стаття, присвячена виробленню рекомендацій щодо протидії фінансуванню тероризму в Україні (В. Шепітько, М. Шепітько, Україна). Оригінальністю відрізняється також і стаття про специфічні способи та нові технології доведення до самогубства (Л. Керик, Україна). У зв'язку із розробленням проекту Закону України «Про судово-експертну діяльність» являється інтерес стаття, яка розміщена в рубриці «Судова експертиза» (А. Лозовий, Е. Сімакова-Сфремян, Україна).

У журналі висвітлено найбільш значимі наукові події, що відбулися останнім часом з криміналістики та судової експертизи. Особливе місце у цій системі посідає 10 (позачергова) міжнародна науково-практична конференція «Криміналістика та судова експертиза: наука, навчання, практика» (Ужгород, Україна), XVI Вроцлавський симпозіум дослідження письма (Вроцлав, Польща), міжнародна конференція, присвячена 80-річчю професора Г. Ф. Горського (Вороніж, Росія). У «Портретній галереї видатних криміналістів» розміщено інформацію про фундатора криміналістики, французького криміналіста Альфонса Вертільона, якому в цьому році виповнилося 100 років з дня смерті.

У рубриці «Антологія криміналістики» надано у репринтному вигляді завершальну частину роботи професора М. М. Бокаріус «Жизнь и деятельность заслуженного профессора Николая Сергеевича Бокариус».

Редакційна рада звертає увагу читача на те, що з цього випуску прийнято рішення про змінення формату подання наукових статей та інших матеріалів. Враховуючи міжнародний характер видання, його розповсюдження серед заінтересованих осіб з різних країн, кожна публікація буде супроводжуватися анотацією англійською мовою та ключовими словами. Такий підхід дозволить належним чином уніфікувати матеріали, що публікуються та ознайомитися з ними більш широкому колу осіб.

Журнал розраховано на наукових співробітників, викладачів, аспірантів, студентів юридичних навчальних закладів, а також слідчих, прокурорів, суддів, експертів, адвокатів та інших представників правозастосування.

Редакційна рада журналу «Криміналіст першодрукований» вдячна всім, хто надав допомогу при його підготовці до друку.

Голова редакційної ради,
головний редактор В. Ю. Шепітько

К ЧИТАТЕЛЮ

Очередной выпуск журнала «Криминалист первопечатный» № 9 подготовлен к опубликованию в сложных социально-экономических и политических условиях, в период осуществления военных действий и проведения реформ в Украине. Естественно, что такое положение не могло не отразиться на содержании журнала.

В этом номере печатаются статьи, поданные коллегами криминалистами из Венгрии, Литвы, Польши, Украины и Эстонии. Журнал сформирован из следующих рубрик: «Общая теория криминалистики», «Проблемы уголовного права и процесса», «Расследование преступлений», «Проблемы криминалистической тактики», «Судебная экспертиза», «Антология криминалистики», «Портретная галерея выдающихся криминалистов», «Новое в законодательстве», «Научно-практические мероприятия», «Рецензии на актуальные издания», «Наши партнеры».

Значительное внимание в журнале уделено мировым тенденциям криминалистики в XXI в. (Ч. Феньешви, Венгрия), криминалистике в эпоху мировых войн (М. Шепитько, Украина), соотношению тактики и стратегии в криминалистике (Г. Малевски, Литва). Проблемы уголовного права и процесса представлены статьями обращенными к транснациональной природе уголовно-правовой науки (Е. Харитоновна, Украина), сдерживанию насилия среди несовершеннолетних (С. Кауги, Эстония), доказыванию в уголовном судопроизводстве (А. Лалль, Эстония), процессуальным интересам свидетеля (Р. Юрка, Литва). Весьма своевременной представляется статья, посвященная изучению противодействия финансированию терроризма в Украине (В. Шепитько, М. Шепитько, Украина). Оригинальностью отличается также и статья о специфических способах и новых технологиях доведения до самоубийства (Л. Керик, Украина). В связи с разработкой проекта Закона Украины «О судебно-экспертной деятельности» представляет интерес статья размещенная в рубрике «Судебная экспертиза» (А. Лозовой, Э. Симакова-Ефремян, Украина).

В журнале освещены наиболее значимые научные события, прошедшие в последнее время по криминалистике и судебной экспертизе. Особое место в этой системе занимает 10 (внеочередная) международная научно-практическая конференция «Криминалистика и судебная экспертиза: наука, обучение, практика» (Ужгород, Украина), XVI Вроцлавский симпозиум исследования письма (Вроцлав, Польша), международная конференция, посвященная 80-летию профессора Г. Ф. Горского (Воронеж, Россия). В «Портретной галерее выдающихся криминалистов» размещена информация об основоположнике криминалистики, французском криминалисте Альфонсе Бертильоне, которому в этом году исполнилось 100 лет со дня смерти.

В рубрике «Антология криминалистики» предоставлена в репринтном виде завершающая часть работы профессора Н. Н. Бокариус «Жизнь и деятельность заслуженного профессора Николая Сергеевича Бокариус».

Редакционный совет обращает внимание читателя на то, что с этого выпуска принято решение об изменении формата представления научных статей и других материалов. Учитывая международный характер издания, его распространение среди заинтересованных лиц из различных стран, каждая публикация будет сопровождаться аннотацией на английском языке и ключевыми словами. Такой подход позволит надлежащим образом унифицировать публикуемые материалы и ознакомиться с ними более широкому кругу лиц.

Журнал рассчитан на научных сотрудников, преподавателей, аспирантов, студентов юридических учебных заведений, а также следователей, прокуроров, судей, экспертов, адвокатов и иных представителей правоприменения.

Редакционный совет журнала «Криминалист первопечатный» благодарит всех, кто оказывает помощь при его подготовке к печати.

Глава редакционного совета,
главный редактор В. Ю. Шепитько